

**VvA Ledenvergadering
KNAW, 27 mei 2011**

Flexibel auteursrecht

Prof. dr. Martin Senftleben
Vrije Universiteit Amsterdam
Bird & Bird, Den Haag

Exclusieve rechten flexibel genoeg?

Art. 13 Aw: ‘Verveelvoudigen’

‘Onder de verveelvoudiging van een werk van letterkunde, wetenschap of kunst wordt mede verstaan de vertaling, de muziekschikking, de verfilming of toneelbewerking en in het algemeen iedere geheele of gedeeltelijke bewerking of nabootsing in gewijzigden vorm...’

Art. 9 lid 1 Berner Conventie

‘De door deze Conventie beschermde auteurs van werken van letterkunde en kunst genieten het uitsluitende recht om toestemming te verlenen tot het verveelvoudigen van deze werken, ongeacht op welke wijze en in welke vorm.’

Art. 13a Aw: 'Tijdelijke reproductie'

'Onder de verveelvoudiging van een werk [...] wordt niet verstaan de tijdelijke reproductie die van voorbijgaande of incidentele aard is, en die een integraal en essentieel onderdeel vormt van een technisch procédé [...], en die geen zelfstandige economische waarde bezit.'

Art. 12 Aw: 'Openbaarmaken'

‘...dat het werk op een of andere manier aan het publiek ter beschikking komt.’

(HR 27 januari 1995, Bigott en Batco/Doucal)

- voordracht, op- en uitvoering:
 - vastgelegde plaats, vastgelegd tijdstip
- uitzending via radio/TV:
 - vrij gekozen plaats, vastgelegd tijdstip

Art. 8 WCT: ‘Mededeling aan het publiek’

‘...mededelen van hun werken aan het publiek, met inbegrip van het op zodanige wijze voor het publiek beschikbaar stellen van hun werken dat deze voor leden van het publiek beschikbaar zijn vanaf een door hen gekozen plaats en op een door hen gekozen tijdstip.’

= beschikbaar stellen op internet:

- vrij gekozen plaats, vrij gekozen tijdstip

Dus flexibel genoeg?

Ja.

Beperkingen flexibel genoeg?

Auteursrechtelijke tradities

Anglo-Amerika

- fair use doctrine
- open factoren
- case-by-case analyse (rechter)
- flexibiliteit
- snelle reacties op veranderingen

Continentaal Europa

- wettelijke beperkingen
- vaste voorwaarden
- gesloten lijst van beperkingen (wetgever)
- rechtszekerheid
- drage reacties op veranderingen

Art. 5 lid 5 Auteursrechtlijn

‘De in de leden 1, 2, 3 en 4 bedoelde beperkingen en restricties mogen slechts in bepaalde bijzondere gevallen **worden toegepast** mits daarbij geen afbreuk wordt gedaan aan de normale exploitatie van werken of ander materiaal en de wettige belangen van de rechthebbenden niet onredelijk worden geschaad.’

HvJEU 16 juli 2009, Infopaq/DDF

- ‘...moet volgens vaste rechtspraak voor de uitlegging van deze voorwaarden, een voor een, de bepalingen van een richtlijn die afwijken van een bij dezelfde richtlijn vastgesteld algemeen beginsel, eng worden uitgelegd.’ (punt 56)
- ‘Dit klemmt te meer omdat deze uitzondering moet worden uitgelegd in het licht van artikel 5, lid 5, van richtlijn 2001/29, volgens hetwelk deze uitzondering slechts geldt in bepaalde bijzondere gevallen waarin...’ (punt 58)

Wettelijk kader in de EU

Europese Unie

= worst case scenario

- gesloten lijst
- gecontroleerd door open factoren
- flexibiliteit (-)
- rechtszekerheid (-)
- *heel* drage reacties op veranderingen
- structureel probleem
- niet alleen indien driestappentoets in de wet (+) (Frankrijk)
- maar ook indien driestappentoets in de wet (-) (Nederland)

Dus flexibel genoeg?

Nee.

Risico's

Gevolgen van technologische ontwikkelingen

cultureel:

vrijheid van
meningsuiting
user-generated
content

sociaal:

informatievrijheid
digitalisering cultureel
materiaal
social networking

economisch:

nieuwe diensten, online platforms,
business modellen

Voorbeeld YouTube (Keenan Cahill)

YouTube - Down On Me(With Me And 50 Cent) - Windows Internet Explorer

http://www.youtube.com/watch?v=Dwimc4cvUmQ

File Edit View Favorites Tools Help

★ Favorites ★ Free Hotmail

YouTube - Down On Me(With Me And 50 Cent)

Page Safety Tools

You Tube Keenan Cahill Zoeken Bladeren Uploaden Account maken Aanmelden

Down On Me(With Me And 50 Cent)

BeenerKeeKee19952 96 video's Abonneren

0:55 / 3:44 360p

Leuk + Toevoegen aan Delen

31911146

Geüpload door BeenerKeeKee19952 op 8 nov 2010

Down On Me(With Me And 50 Cent)

Full Length Video Not Shown on Chelsea Lately Show

Watch the Jeremih Version Here:

161600 stemmen voor leuk, 15680

Artiest: Jeremih & 50 Cent

'Down On Me' kopen via: iTunes

**Het grootste
kameraanbod
van NL!**

Klik hier!

KAMERNET.NL®

www.kamernet.nl Ads by Google

Suggesties

Bacardi Manifesto
door UMNederland
8751 keer bekeken Gesponsorde video

Jeremih - Down On Me ft. 50 Cent
door JeremihVEVO
32174278 keer VOLLEDIGE VERSIE

YouTube Mix for Jeremih
door YouTube
AFSPEELIJST 26 video's

start Inbox - Microsoft Out... 2011 - User-Generat... User-created content... YouTube - Down On ... 14:15

Voorbeeld Hyves

Hyves.nl: always in touch with your friends - Microsoft Internet Explorer provided by Netwerkbeheer Rechten

File Edit View Favorites Tools Help

http://www.hyves.nl/ Live Search

Hyves.nl: always in touch with your friends

Gebruikersnaam: Onthoud mij ☐ Ok

Wachtwoord: Toon: ☒ Online ☐ Offline

Home Vrienden Netwerken Kaartje? + Zoeken:

Publieke homepage

nieuw In de media

"All-time Hyves"

02/03 Januari was de drukste Hyves-maand ooit. Er waren 6,7 miljard pagina's, op piekuren anderhalve pagina per Nederlander! Lees hier meer...

> 08/12 Reageren is het nieuwe hyven
> 18/11 Hyves & RTL Nieuws

Foto's

> Best bekeken > Meest gerespecteerd > Meest besproken

komkommerz Tha... sandwich met... kuuuuuusje... happy? Sanne en Tanja vast in de...

> Meer uitgelichte foto's

Video's

> Best bekeken > Meest gerespecteerd > Meest besproken

Vallen In Praag hier ben ik... Zeg ken jij... Verdwaald! auw(A) hmmm... MOV02289.AV

> Meer video's uit uitgelicht

Blogs

> Best bekeken > Meest gerespecteerd > Meest besproken

Perfectie. gisteren, 14:26
Okay, ik geef het toe. Ik zou best wat dingen willen veranderen aan mezelf. E...

Hyves Headquarters Blog

Poes zoekt Muis
We krijgen geregeld berichten van Hyvers die iemand zoeken en onze hulp...

Hyvers op HQ
Wist je dat we ongeveer 1500 mails per dag krijgen van Hyvers? Daarnaast...

Ontwerp het ultieme Hyves shirt!
Hyven gaat je niet in de koude kleren zitten en daarom zijn we op zoek...

Scholen

Scholen
Greijdanus College(5245)
Erasmus College(4472)
Thorbecke Scholengemeenschap(4414)

MBO/HBO/Universiteit
rijksuniversiteit groningen(20116)
Erasmus Universiteit Rotterdam(17860)
Vrije Universiteit Amsterdam(16965)

Bedrijven
Koninklijke Landmacht(5182)
KLM(4622)
Koninklijke Marine(3971)

Populaire Hyves

start Norman Virus Control Postvak IN - Microsof... Hyves.nl: always in t... User-created content 8:40

Voorbeeld Google afbeeldingen

mona lisa - Google Afbeeldingen - Windows Internet Explorer

http://images.google.nl/images?gbv=2&hl=nl&sa=1&q=mona+lisa&btnG=Afbeeldingen+zoeken&aq=f&oq=

File Edit View Favorites Tools Help

mona lisa - Google Afbeeldingen

Het internet Afbeeldingen Video's Maps Nieuws Discussiegroepen Gmail meer

Aanmelden

Google afbeeldingen mona lisa Afbeeldingen zoeken Geavanceerd zoeken naar afbeeldingen SafeSearch Gemiddeld

Afbeeldingen Weergeven: Elk formaat Elk type Alle kleuren Resultaten 1 - 18 van ongeveer 1.870.000 (0,05 seconden)

Mona Lisa
www.JustEat.nl Bestel eenvoudig je eten online bij **Mona Lisa**

Mona lisa klok
www.bestelklokken.nl **Mona lisa klok bestellen?** Speciale prijs: € 18.95

Gesponsorde links

Verwante zoekopdrachten: [laatste avondmaal](#)

Mona Lisa Theft Film in the
1024 x 768 - 157 kB - jpg
fusedfilm.com

Mona Lisa"
310 x 432 - 11 kB - jpg
mijntweesprong.nl

Mona Lisa
800 x 1143 - 217 kB
creativityspot.com

Mona Lisa Painting - Leonardo
386 x 600 - 212 kB - jpg
artnewsblog.com

That instead of Mona Lisa's we
398 x 291 - 34 kB
perfumequeen.wordpress.com

Mona Lisa smile secrets
267 x 354 - 56 kB - jpg
renaissanceandart.blogspot...

Pics: Mona Lisa on breast
500 x 355 - 26 kB - jpg
plaktoz.com

Mona Lisa
334 x 520 - 17 kB - jpg
lairweb.org.nz

Mona Lisa
743 x 1155 - 156 kB - jpg
wyckoffschools.org

Mona lisa met tabak Dosis
249 x 400 - 17 kB - jpg
drugsinfoteam.nl

de mona lisa
401 x 585 - 688 kB - bmp
freewebs.com

Mona lisa
383 x 580 - 28 kB - jpg
bluesfreedom.com

Far Etter

kunstwerk als de Mona Lisa

Mona Lisa - Leonardo da Vinci

01 Mona Lisa Duckomenta

Mona Lisa smile bv da

Evidence on Mona Lisa Model

/images

Internet 100%

start CDTracker Preparing Co... Inbox - Micro... mona lisa - Go... Dhaka 2009 - ... B2 Copyright ... Dhaka 2009 - ... 11:38

Voorbeeld digitalisering cultureel materiaal

[illegible]

Fair use in Europa?

Meer flexibiliteit

- flexibel wettelijk toetsingskader voor de rechter waaraan de traditionele beperkingen ten grondslag liggen
- specifieke beperkingen NIET afschaffen
- wel AANVULLENDE openingsclausule
- op basis van de driestappentoets
- compensatie mogelijk

Overeengekomen verklaring inzake driestappentoets (art. 10 WCT)

‘Het is wel verstaan dat het bepaalde in artikel 10 het de Verdragsluitende Partijen toestaat om in hun nationaal recht voorziene beperkingen en uitzonderingen die overeenkomstig de Berner Conventie aanvaardbaar worden geacht, van toepassing doen zijn op, en op passende wijze uit te breiden tot, de digitale omgeving...’

Overeengekomen verklaring inzake driestappentoets (art. 10 WCT)

‘Het bepaalde in dit artikel dient voorts zo te worden uitgelegd dat het de Verdragsluitende Partijen toestaat om nieuwe beperkingen en uitzonderingen uit te werken die aan de digitale netwerkomgeving zijn aangepast.’

Stellingen

- De Europese regeling van beperkingen is niet in staat om adequaat te reageren op technologische ontwikkelingen.
- Een aanvullende openingsclausule is noodzakelijk.
- Deze openingsclausule zou op de driestappentoets gebaseerd kunnen worden.

Einde.

**For publications, search for
'senftleben' on www.ssrn.com.**

m.r.f.senftleben@vu.nl
martin.senftleben@twobirds.com